

تورک یوردی

74
4

ناشری : تورک یوردی

مدبری : آق چوره اوغلی یوسف

۱۳۳۱ صانی ۸ ۱۸ حزیران ۱۳۳۱ ییل ۴ جلد ۸ صانی ۸۶

عثمانلی بیلیمورز ... دیکر تبعه یه کلنجه، اونلر ایچونده بیکلرجه دیکر صنعت و تجارت یوللری هپ آچیق طور یور ...

بو حالده، مقدس جهاد حرمتنه، خلقی سوون عثمانلی حکومتندن بومصیب تدبیرک تطبیقی رجا ایتکده ظن ایدرز که حقلی یز .

بو یوک آطه، ۷ حزیران ۱۳۳۱

آق چوره اوغلی یوسف

یازدقده صکره — بو مقاله من دیزیلدکن سوکره ۹ حزیران تاریخی غزته لرده استانبول سرکر قوماندانلغک منع مسکراته داتر واستانبوله مخصوص امری اوقودق و پک موافق بولدق. فقط بز بونک یالکز استانبوله و یالکز چوق ایچنلره انحصار ایتمه سنی تمی ایدرز. یوقاریده یازدیغمز کی عمومیتله ممالک عثمانیه نکه هر طرفنده بو زهرلی ماده نکه بسبتون ایچلمه سی و یاپیلوب صاتیلمه سی منع اولنه بیلیر طئنده یز .

آ. ی.

بو یوک حکایه

بابر خان

مترجمی خالده ادیب

مهری : فلورا آناسیتیل

باشی بیل ۳ - جلد ۶ - صای ۹ دودر

— آچیق و بوش قوللرم، قیوریلان پارماقلم آراسینده ازینک غنچه لرده برشی کوردم . بنم اوزرنده یاتدیغ پک اسکی بر مزار اولمالیدی که سوسنلر اورولمش بر حصیر کی حقورده کی اولوی اورتک ایسته یورلردی . چونکه قویونلر، وروز کارلر او آچیق یوکسک یرده طوبر اقلری قالدر مشلردی . بنم کوردیکم بر بلور کاسه ایدی . بلکه او اولوی کومرکن قوللانلش واونو - دولمشدی . بلکه ده مأیوس بر عاشق ایلک کدرینک شدتنده کوز یاشلری

و چیچکلرله اونی براقش، باشقه یرده باشقه سنی سومکه کیتمشدی. کیم بیلیر ؟
 سوسن کوکلی اطرانده بر ظرف حاله گلشردی ؛ بیاض قیوریلش سوسن
 کوکلی اولو یارمقلرینه بکزمه یوردی ؛ ایسته بن کاسه یی اولردن آلام . سن
 بونی آل، ای ظهیرالدین محمد ! سکا بونی اولومه یقین اولان بریسی وریورد.
 بو هدیه یی بر کوچک شرطه باغلایورم ، شاید قورقان بر کنج قیزه تصادف
 ایدرسک . بوراده بوتون یوزی تبسملرله پارلادی . سن اوندن صاقین قورقا !
 آل یکن ! بوسکا احتیاج زمانده عقل اوکرده جک بر جشیدک قدحی دکلدرد.
 فقط اونکده سنک کبی کورن کوزلره مالک اولانلره قارشى برفضیاتی واردرد.
 او قناعت کتیریر .

قناعت میرزا ضریبک سحرى بومی ایدی. حیاتک تا ساحلده دوران کنج،
 جسور و موجودیتک هر ذره سی حیات تحسریله دولو اولان بابه قناعت برشی
 افاده ایده مزدی . بونسکله برابر کاسه یه تجسسله باقیوردی . جدا بو غریبیدی.
 اکندن چوق بونی واردی ! آووجده غایب اولاجق قدر کوچک کناری
 آلتنده کی آخر قبار جقلرله بر آزالینلاشمیشدی : بش دانه کوزشکلنده بیضی قبارجنى
 واردی . آشاغیسنده اینجه یازیلر سرپلمشیدی . ایچنده می دیشنده می پک
 بللی دکلدی . هر حالده حرفلری او قومق ایچین بر میقرو سقوب لازمیدی .
 فقط او صورتله یازیلشیدی که ایچندن برشی ایچیلیرکن تا آلتندن شو کلهلر
 واضحا او قونیوردی :

« ای حیات کاسه سی، سن نه هدیه کتیره بیلیرسک ؟ »

بو شبهه سز حافظکدی . یکنی بو افکاره آچیق جواب ویردی :

— الهی حافظ اوت ! شمدی یکن ضیایه طوت، اونک فضیلتی کورورسک.
 بایر اطاعت ایدرکن بر آزاباشی دونیور، خلیایه دالیوردی. یکنک یصدقلری
 آرقه سنده یدی فانوسلی بر لامبه یانیوردی . و بونلرک کلدیکی زمان یانوب
 یانمادیغنی خاطر لایمیوردی . یدی کوچک فانوس !
 بوبش قبار جق او صورتله یازیلشیدی که ضیایی طوبلا یورو عکس ایتدیر میوردی.
 الله ویغمبر حق ایچین نه قدر کوزلدی .

بو پارلاق ضیا آرقه سنده یکتک یوزینی شعله دار و مظفر کور یوردی.
دائما کوزلکک روحنه ویردیکی اوحسله ایچنه سعادت دولیوردی. بو قبار جقلر
عین زمانده بیودیحی بر رجام اولاجقلردی چونکه برشیلر اوقیوردی. نه ایدی؟
عشق؟ یا خود اشک!

یکتک سنی دویدی،

— روحکک بش کوزینی قولاندیغک وقت داهای کوره جکسک. او
زمان بتون فکرلرک، حیاتک آینه سندن سکا عودت ایده جک. شمعی یونی
کورککک کوکسینه صاقلا. اوراده حشمت ایچین اولدینی قدر کاسه ایچین ده
یر وار. شیمدی سکا کاسه نک شرقیسنی سویله یه جکم.

الرینی بر داهای اوردی، بابر کوزلرینی رؤیاده کبی اوغوشدیر یوردی.
یدی فانوس یا نما یورمیدی؟ شمعی هر حالده سونمشلردی. معطر طوبراقلی چادرک
نیم ظلمتی بردنبره اونی احاطه ایتدی ویکنی هر کونکی سسیله:

— بنم سازیمی کتیر، دیدی، باق کوچک حکمدار، بو کیتاردن داهای چوق
اصوله کلدیکندن ترجیح ایدیورم و بر آزده مغرور اولیورم، چونکه بن یاپدم.
بر آرزو کریمترم برده لرله سنی شکایتکار یوکسلدی:

«شفاف بلور کاسه! شراب موجه لرینک هر صوصامش دوداقلری اوزانان
روح کولیور، کنسارندن حیات صوینک داملا لری آقیور، بلور کاسه! اوکانه
کتیر یورسک؟ حظ ویا الم!

شفاف بلور کاسه! سنک پارلاق آغز کن حیات صحراسنک یولانی آرایان
هر زوالی روحک کوزلرینی سنک کونش لمه لرک کور ایدر. بلور کاسه! نه
نه کتیر یورسک؟ ظلمت ویا نور!

شفاف بلور کاسه! سنک پارلاق آغز که صیجاق، اوزون بوسه لر بر اقان جرئتکار
عاشق دوداقلرینی سنک بوز کبی صغوق تماسک طوندورور. بلور کاسه! نه
کتیر یورسک؟ عشق ویا یأس!

شفاف بلور کاسه! بن سنک شرابک کبی کولیورم! بکا حیاتی تکمیل کتیر!
«رشی بنم اولسون! بوتون کنیش دنیا سن ده منعکس دکللی، بلور کاسه؟ سن
بکا کتیر، حفظ، الم، حیات واولوم!»

سس صوصدی و برزمان سکونت واردی. فقط بوتون سنلرده بو مترنم
برده لر و اینجه سسک تکمیل حیاتی طلبی ظهیرالدین محمدک قولاغنده قالدی .
میرزا غریب نهایت شطارتله دیدیکه :

— هایدی الله سلامت ویرسون. آرتق چوجقلق دورک کجیدی. داها حقیقی
شیلر باشلا یاجق. فقط اولومک هدیه سنی محافظه ایت. اکر غایب ایدرسهک هیچ
اولمازسه بنم زواللی اشعارم قالسون. یکن... بوراده قوزو ، بوروشق یوز
کولسکله چقورلاشدی — قورقان کنج قیزه تصادف ایدرسهک، اسم ویرمه یورم
اسملر بر صیقینتی در ، بنم اشمندن قورقاماسنی تأمین ایت. اللهه اصهارلادق .
او هیجانلی بر کیجه ایدی . خسرو شاهک قره قوللری اوکندن نه ری
کچمک ایجاب ایدیوردی. قارشوکی تپه لره ایریشمک ایچین دشمنک قرارگاهنی
سکونتله کچمک لازمدی. بعضلری اندیجاندی کی قره قوللره هجوم ایله برقاچ قلنج
ضربه سی آتوب صاوشمق ایسته یورلردی . فقط بابر قاسمک تردینه رغماً
عمجه سنک چادرندله علمدن باشقه برشیده اوکرنمشدی. وقتک اوزون اولدیغنی
وتانی ایله حرکت ایتمک لزومنی حس ایدیوردی. سکونتله کجیدی، کیتدی .
دشمنک چادرلری کورونن صولک دشمن طوبراغنی سحرله کجیدیلر. غوغا احتمالی
اولمادیغندن آتی اوستنده یاری اویومش اولان قاسم قوللرینی آجیدی، کریندی،
اسنه دی .

— آرتیق بو حیات بیتدی ، دییوردی . بن هجوم و غوغا، برده ساده
یمک طرفداریم .
بابر کولدی :

— بن هرشی طرفداریم .
بابر یکنتنک چادرینی کورمکه چالیشیرکن النی کوکسنه صوقدی، بلورکاسینی
آراددی. بولامادی ! مطلق دوشورمشدی. کندی کندینه سویله شیر کی :
— کری دونمه لی یز ، کری دونمه لی یز ، دییوردی .
اختیار قاسم جواب ویردی .

— كرى دونمكى؟ نىچىن اقدم، كرى يە كىتمك اولوم در. دشمن اويانمشدر.
كنج خاقان شدتله باقدى سرت برسسله:
— اوت ديوردى، كىتمك ده حياتدر، خاطر لايالم . ايلرى يە اقدىلر .

بىتمه دى

بىكى ازلر

«اتموف مىلت دولتمىنك نىرياته نظراً حرب عمومىنك منشأرى.» —
يالكز جهان حربى باشلانيله يفتدن برى دكل ، بلكه انقلابدن برى عثمانلى مطبوعاتى
ساحه سته چيقان آثار سياسيه آرە سنده آلمانىا ماليه ناظرى پروفسور هلفريخك يازوب،
عثمانلى ماليه نظارتى قلم مخصوص مديرى رشيد صفوت بكك ترجمه ايله دىكى بو رساله
قدر قيمتدار بر اثر ده ا بىلميورز . عثمانلى داخليله ناظرى وماليه ناظرى وكيلى طلعت
بك افندى طرفندن يازيلان مقدمه، — كه حكومت حاضرده عثمانيه نك الك مهم بر ركننك حرب
عمومى منشأرينه نظرىنى تعيين وثبوت ايدىور. — اترك قيمت سياسيه وتاريخيه سنى فوق العاده
يوكسك بر مرتبه يه چيقارمشدر. بو جهتله «حرب عمومىنك منشأرى»، حرب عمومىنك
يالكز تاريخ عمومىنى تدقيق ايدنلرجه دكل ، حكومت عثمانيه نك حرب عمومى يه نظرىنى
تبينه چاليسانلرجه ده بك اهميتلى بر وثيقه اوله جتدر . اترك ديكر بر قيمتى ده ، طلعت
بك افنديك مقدمه لرندە ، اك بارز سجيە لرى اولان اصابت رأى ايله بويوردقلى وجهله
« وثائق رسميه نك نه صورتله تدقيق ومكالمات سياسيه نك نه وجهله تفسير ايدىلەسى
ايجاب ايتدىكى كوسترمكله برابر، سفرانك نرزدندە بولندقلى حكومات اوزرندە ناصل
اجراى تأثير ايله كلرينه برمرآت منور تشكيل» ايتە سندن نشأت ايدر. پروفسور هلفريخك،
عثمانلى لسان رسيسنى استادانه قوللانان رشيد صفوت بك قلميله ترجمه اولونمش بوسياسى
رساله سى، داخل و خارجى تاريخ سياسى مطالعه وتدقيقيله مشغول اولانلرە ، هر دورلو
مأمورين حكومته ونامر دلرينه وعلى الخصوص «مأمورين خارجيه ايجون عملى بردرس
كتايدر.» دوستان صحيفه يى تجاوز ايتە ين بويك مهم ويك فائده لى رساله، حقيقه بردرس
كتابى كى مبادى ومتمركز بر دقت ايله مطالعه اولنمادىقه استفاده بخش اوله ماز: وقايع
تكشيف اولونمش، محاكه غايت صيق يوروداش، اسلوبده اطنابدن تماماً چكتمشدر.